

Začínáme s přelety

Patrick Laverty

Klíčem k úspěšnému přeletu je cílevědomost a sebedůvěra. Nehledáme důvody, proč to nezkusit, a nepodceňujeme přípravu. Na začátek si projdi kontrolní seznam potřebných věcí.

- Doklady, peněženka, mobilní telefon.
- Do auta peníze na benzín, navigace, náhradní klíčky pro případ svozu.
- Navigace GPS, dobrá turistická mapa, tužka. Cestu bys měl umět najít i bez GPS, věnuj čas studiu mapy.
- Oblékni se, jako bys měl strávit několik hodin pod základnou mraku, ani v horkém létě nezapomeň na teplé oblečení a rukavice. Nepadá ti helma do očí? Neomezuje kukla zorné pole? Netlačí někde sedačka?
- Jsou nabité baterie v GPS a variu? Potřebuješ ceduli na stopování? Já používám ceduli s nápisem „paraglidista“, funguje vždycky.
- Vezmi si camelbag, vodu, nebo ovocnou šťávu. Dehydratace způsobuje únavu a brání soustředění.
- Ve vzduchu budeš doplňovat tekutiny, a budeš se jich muset i zbavit. Hodně pilotů používá například XCPee. A před startem se nezapomeň vyčůrat.
- Komunikace: Před startem si s kolegy vyměň telefonní čísla.

Zkus to i jinde

Hodně pilotů si vypěstuje závislost na svém domácím kopci, odmítají opustit jeho bezpečí a odjet do neznáma. Může se to stát psychologickou bariérou, kterou jde odstranit krátkými výpady do okolí. Dlouhý přelet se napoprvé nepodaří asi nikomu, s kratšími pokusy bys měl ale začít co nejdřív. Pro začátek si naplánuj třeba 10 kilometrů, aby sis nepřestal věřit.

Rozhoduj se sám

Nauč se samostatnosti, nelétej pořád za ostatními. Pozoruj ostatní piloty a využívej je jako ukazatele stoupání, ale pokud je budeš jen bezmyšlenkovitě následovat, často přilétneš už jen do klesajícího vzduchu.

Věř si a dokážeš to! Foto Marcus King

Samostatné přemýšlení je potřebné jak na zemi, tak ve vzduchu. Vypozoroval jsem, že spousta pilotů stráví většinu času, kdy mohli být ve vzduchu, diskusemi na startu. Pokud se necháš ovládnout obavami nebo strachem, je velmi pohodlné připojit se k ostatním a prosedět letový den na kopci. V takovém prostředí se daří letargii a negativistickému přístupu. Počkej si na vhodnou chvíli a odstartuj. Když poletíš pět minut a najdeš slušnou termiku, budeš mít štěstí. Pokud strávíš ve vzduchu pár hodin, byla by velká smůla, kdybys slušnou termiku nenašel.

Hledej i za kopcem

Hledání termiky daleko před kopcem je někdy ztrátou času, ale slabá termika dokáže na svahu pořádně nabrat na síle a za hřebenem se z ní stane výborný stoupák. Termiku hledej i za svahem, zejména, je-li tam plošší terén. Překvapí tě, jak často se na takovém místě špatná a rozbitá termika zformuje, zvětší a uklidní. Udržuj plynulé kroužení, nenech se stoupákem vystrčit, dostřeďuj nejrychlejší jádra. Někteří piloti mají při točení termiky u svahu tendenci po dokončení jednoho kruhu krátce letět proti větru a pak zahájit další kruh. Nepřeháněj to, jinak skončíš před stoupákem!

Polož se do zatáčky

Zvykej si padák do zatáčky pořádně pokládat. Plynulým ostřejším kroužením se lépe udržíš jádra, snášeného větrem, a umožníš i ostatním, aby se k tobě ve stoupáku připojili. Směr kroužení určuje ten, kdo je v termice první. V menších výškách bývá termika neuspořádaná, snadno se ztrácí. Ostrými kruhy s pořádným náklonem se v ní lépe udržíš, o něco výš by mělo být stoupání plynulejší a příjemnější. U silnější termiky jsou i turbulence v menších výškách výraznější.

Pod základnou

Termika mívá více silnějších jader a prostor mezi nimi je vyplněn pomaleji stoupajícím, nebo dokonce klesajícím vzduchem. Než se jádra ve větší výšce spojí a vytvoří plynulý široký stoupák, můžeš si připadat jako na horské dráze. Pokud by termika začala slábnout, zvětší poloměr kroužení, v blízkém okolí možná najdeš silnější stoupání. Když se ti podaří plynule stoupat rychlostí aspoň 2 m/s, termika je konsolidovaná a asi se s ní dostaneš až do základny mraku. Pokud nefouká hodně silný vítr, měl bys být schopen ze základny s rezervou doklouzat proti větru zpátky k místu, odkud se termika odtrhla.

Pokračuj dál

Z dobrého a plynulého stoupáku neodlétej před dosažením základny, termiku obklopuje klesající vzduch. Kdybys na chvíli přestal kroužit, nastoupanou výšku můžeš během několika okamžiků ztratit. Udržuj proto monotónní kroužení, uklidni a uvolni se. Zkušeni piloti často kroužením stráví i přes 20 minut, než dosáhnou základny a letí dál. Neboj se přistání na neznámém místě, dostat se zpátky proti větru ke startu bývá složitější, než pokračovat dál.